

Yttrande

Dnr 2017-051

11 april 2017

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Utvidgat växa-stöd för den första anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag

Fi2017/01270/S1

Konjunkturinstitutet delar bedömningen i promemorian att det är förknippat med vissa initiala kostnader att anställa en första person i ett enmansföretag (nya administrativa rutiner etc.) och att detta skulle kunna verka hämmande på nyanställningar i dessa typer av företag. I vilken utsträckning den föreslagna nedsättningen av sociala avgifter kommer att påverka berörda företags benägenhet att anställa är dock inte möjligt att bedöma utifrån tidigare erfarenheter.¹

Utvärderingar av tidigare nedsättningar av sociala avgifter i Sverige har visat på små effekter på sysselsättningen i förhållande till den statsfinansiella kostnaden.² Det föreslagna stödet är dock utformat på ett annat sätt än de utvärderade stöden i och med att det endast utgår vid nyanställning i företag utan anställda. I promemorian anförs detta som argument till varför den föreslagna nedsättningen är mer kostnadseffektiv än en generell nedsättning av socialavgifterna. Det är möjligt att så är fallet. Det skulle också kunna vara tvärtom: att det krävs större nedsättning för att påverka anställningsbeslutet i de berörda företagen än för företag som redan har anställda. Huruvida effekterna kan förväntas bli större eller mindre än vad de hade blivit om sänkningen hade varit generell är därmed högst osäkert. Likaså hur effekterna kommer att bli jämfört med tidigare genomförda nedsättningar. En rimlig bedömning är dock att en majoritet av de företag som kommer att ta del av stödet skulle ha anställt även i frånvaro av stödet. Detta innebär att de positiva sysselsättningseffekterna, under den tid stödet finns, troligen kommer att vara begränsade och förknippat med substantiella dödviktseffekter. Eftersom stödet är temporärt bedöms de permanenta sysselsättningseffekterna av stödet bli mycket begränsade, särskilt som stödet inte explicit riktas till några svaga grupper på arbetsmarknaden. Att förslaget (procentuellt sett) ger större subvention i de fall man anställer lågavlönade är på marginalen positivt då tidigare forskning indikerar att positiva effekter framför allt är att vänta för grupper vars lön ligger nära lägstalönen.

Det finns skäl att ifrågasätta om den föreslagna nedsättningen är det mest effektiva sättet att stimulera enmansföretagen att anställa. Eftersom en del av de initiala kostnaderna härrör direkt från offentliga regelverk och myndighetsrutiner är det viktigt att säkerställa att dessa är

¹ Den NUTEK-rapport från 2005 ("Den första anställningen", R2005:1) som refereras saknar empiri när det gäller sambandet mellan sänkta socialavgifter och enmansföretagares benägenhet att anställa.

² Benmarker, H., E. Mellander, B. Öckert, "Är sänkta arbetsgivaravgifter ett effektivt sätt att öka sysselsättningen?", rapport 2008:16, IFAU, Egebark, J. och N. Kaunitz, "Sänkta arbetsgivaravgifter för unga", rapport 2013:26, IFAU, och Skedinger, P., "Effects of payroll tax cuts for young workers", *Nordic Economic Policy Review*, No. 1, sid 125-170, 2014.

så bra utformade som möjligt för att undvika onödiga hinder/kostnader.³ Denna fråga är inte utredd i promemorian.

Tänkbara nackdelar med förslaget, av mindre betydelse, är att konkurrensen snedvrids mellan företag som berörs av stödet och andra som redan har anställt, och att en företagskategori som är förknippad med lägre produktivitetsnivå än genomsnittet gynnas.

Att företag som nyanställer redan innan bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018 kan ta del av nedsättningen (från den 1 april 2017) är positivt då risken i annat fall hade varit att förslaget skulle ha verkat återhållande på nyanställningar.

Det finns skäl att invänta resultaten från den pågående översynen av subventionerade anställningar (som ska redovisas den 31 augusti 2017) innan beslut om eventuellt införande och exakt utformning fattas. Detta då det finns många olika former av subventionerade anställningar och att denna skulle bli ytterligare en.

Konjunkturinstitutet förordar att åtgärden utvärderas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Marcus Mossfeldt.

Urban Hansson Brusewitz

Marcus Mossfeldt

³ Enligt internationella bedömningar är företagsklimatet i Sverige förhållandevis gott, men studier visar att det finns områden som kan förbättras. Se vidare Världsbanken, "Sweden's business climate. Opportunities for entrepreneurs through improved regulation", 2014.